

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, सहायक द्वितीय श्रेणी, सहायक (कानून) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा
द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : २००
पूर्णाङ्क : ३०

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या x अङ्क	समय	
प्रथम	बैंकिङ तथा बैंकिङ सम्बन्धी कानून	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर आउने	८ प्रश्न x ५ अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट
					लामो उत्तर आउने	६ प्रश्न x १० अङ्क	
द्वितीय	व्यवस्थापन, कानूनको व्यवहारिक ज्ञान तथा मस्यौदा लेखन	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर आउने	५ प्रश्न x १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट
					छोटो उत्तर आउने	६ प्रश्न x ५ अङ्क	
					मस्यौदा लेखन	२ प्रश्न x १० अङ्क	

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- सवै प्रश्नहरु अनिवार्य हुनेछन् ।
- लिखित परीक्षामा प्रश्नपत्रहरुको माध्यम भाषा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । परीक्षार्थीहरुले नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै माध्यमबाट उत्तर दिन सक्नेछन् ।
- लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- यो परीक्षायोजना तथा पाठ्यक्रम लागू भएपश्चात यस अघि कायम रहेको पाठ्यक्रम तथा परीक्षा योजना खारेज हुनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति : २०८०/०५/०७

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, सहायक द्वितीय श्रेणी, सहायक (कानून) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:
बैंकिङ तथा बैंकिङ सम्बन्धी कानून

समूह क
बैंकिङ (अङ्क: ५०)

१. नेपालको बैंकिङ तथा वित्तीय प्रणालीको परिचय तथा विकासक्रम
२. नेपाल राष्ट्र बैंकको परिचय तथा काम, कर्तव्य र अधिकार
३. बैंक तथा वित्तीय संस्थाको वर्गीकरण तथा काम, कर्तव्य र अधिकार
४. मौद्रिक तथा वित्तीय नीतिको परिचय
५. बैंक तथा वित्तीय संस्था, भुक्तानी सेवा प्रदान गर्ने संस्था तथा विदेशी विनिमय कारोबार गर्ने संस्थालाई इजाजत प्रदान गर्ने सम्बन्धी नेपाल राष्ट्र बैंकको नीतिगत व्यवस्था
६. बैंक तथा वित्तीय संस्थाबीच मर्जर तथा प्राप्ति सम्बन्धी नेपाल राष्ट्र बैंकको नीतिगत व्यवस्था
७. ग्राहक संरक्षण सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंकको व्यवस्था
८. कालोसूची सम्बन्धी व्यवस्था
९. विद्युतीय कारोबार तथा साइबर अपराध

समूह ख
बैंकिङ सम्बन्धी कानूनहरु (अङ्क: ५०)

१. नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८
२. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३
३. विदेशी विनिमय नियमित गर्ने ऐन, २०१९
४. भुक्तानी तथा फर्स्यौट ऐन, २०७५
५. बैंकिङ कसुर तथा सजाय ऐन, २०६४
६. सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४
७. कम्पनी ऐन, २०६३
८. कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०
९. प्रमाण ऐन, २०३१
१०. दामासाही ऐन, २०६३

नेपाल राष्ट्र बैंक
प्रशासन सेवा, सहायक द्वितीय श्रेणी, सहायक (कानून) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र:

व्यवस्थापन र कानूनको व्यवहारिक ज्ञान तथा मस्यौदा लेखन

समूह क

व्यवस्थापन (अङ्क: ५०)

१. व्यवस्थापनका सामान्य सिद्धान्त तथा कार्यहरु
२. मानव संशाधन व्यवस्थापनका उद्देश्य तथा कार्यहरु
३. कार्यसम्पादन मूल्यांकन
४. कर्मचारी र व्यवस्थापनबीचको सम्बन्ध
५. सञ्चार व्यवस्थापन
६. नेपाल राष्ट्र बैंकको संगठनात्मक स्वरूप
७. नेपाल राष्ट्र बैंक कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०६८ (तेस्रो संशोधन, २०७४ समेत) (कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था : नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, अनुशासन, आचरण तथा विभागीय कारबाही)
८. नेपाल राष्ट्र बैंक अख्तियार प्रत्यायोजन विनियमावली, २०६५ (पहिलो संशोधन २०६८ सहित)
९. नेपाल राष्ट्र बैंक खरिद विनियमावली, २०७१ (खरिद प्रक्रिया, खरिदको अख्तियारी तथा भुक्तानी)
१०. नेपाल राष्ट्र बैंक लिलाम सम्बन्धी निर्देशिका, २०६५ (पहिलो संशोधन, २०७४ समेत)

समूह ख

कानूनको व्यवहारिक ज्ञान (अङ्क: ३०)

१. कानूनको महत्व
२. प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त
३. नेपालको संविधानमा आर्थिक कार्यप्रणाली
४. रिट सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान
५. मुलुकी देवानी संहिता २०७४: करार, जमानत, लिज
६. सर्वोच्च, उच्च र जिल्ला अदालत नियामावली
७. नेपालमा अदालतको तहगत संरचना
८. अदालती प्रकृया सम्बन्धी साधारण ज्ञान ।
  - ८.१ हदम्याद सम्बन्धी व्यवस्था ।
  - ८.२ म्याद तारेख सम्बन्धी व्यवस्था ।
  - ८.३ वारेस सम्बन्धी व्यवस्था ।
  - ८.४ म्याद तामेली सम्बन्धी व्यवस्था ।
  - ८.५ फिरादपत्र र प्रतिउत्तरपत्र सम्बन्धी ।
  - ८.६ मुलतवी सम्बन्धी व्यवस्था ।
  - ८.७ म्याद थमाउने सम्बन्धी व्यवस्था
  - ८.८ अन्तरिम आदेश जारी तथा खारेज सम्बन्धी व्यवस्था ।
  - ८.९ जग्गा रोक्का फुकुवा
  - ८.१० रिट निवेदन
  - ८.११ निवेदन पत्र

नेपाल राष्ट्र बैंक

प्रशासन सेवा, सहायक द्वितीय श्रेणी, सहायक (कानून) पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

८.१२ लिखित जवाफ

८.१३ लिखित प्रतिवाद

८.१४ पुनरावेदन पत्र

९. मुलुकी फौजदारी संहिता, २०७४ : ठगी कर्त र जालसाज सम्बन्धी व्यवस्था

१०. सर्वोच्च अदालतको साधारण र असाधारण अधिकार क्षेत्र ।

समूह ग

मस्यौदा लेखन (अङ्क: २०)

समूह ख का बुदा नं. ८ का कुनै दुई शीर्षकमा प्रश्नमा सोधिएको कानूनी लिखतको मस्यौदा तयार गर्नु पर्नेछ ।